

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 33/03-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., bytom P., ktorou namietal porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 11 C 278/01 a neskôr pod sp. zn. 11 C 479/01, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. októbra 2002 doručená sťažnosť J. Š., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 11 C 278/01 (v súčasnom období ide o konanie vedené pod sp. zn. 11 C 479/01).

Sťažovateľ uviedol, že sa návrhom na začatie konania podaným na okresnom súde 27. februára 2001 a doplneným 28. mája 2001 domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode. Okresný súd vo veci nekonal a sťažovateľ nemohol užívať veci patriace pôvodne do bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľa a jeho bývalej manželky M. Š. (ďalej len „odporkyňa“), najmä ich spoločný rodinný dom, pretože mu v tom odporkyňa a syn J. Š. bránili. Z tohto dôvodu podal na okresnom súde 26. októbra 2001 návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd uložil odporkyňi povinnosť umožniť sťažovateľovi nerušené užívanie hnutel'ného a nehnuteľného majetku, ktorý je predmetom konania, zakázal jej samostatne nakladať s týmto majetkom a J. Š. zakázal rušiť sťažovateľa v užívaní tohto majetku. Okresný súd v zákonom stanovenej lehote o návrhu na vydanie predbežného opatrenia nerozhodol. Sťažovateľ sa preto listom z 21. februára 2002 obrátil na predsedu okresného súdu a súčasne podal sťažnosť Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. Ďalšie podanie týkajúce sa žiadosti o urýchlenie konania v uvedenej veci bolo okresnému súdu podľa vyjadrenia sťažovateľa zaslané 2. mája 2002. Okresný súd rozhodol o predbežnom opatrení 31. mája 2002. Odporkyňa sa proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení odvolala. Okresný súd preto predložil predmetný spis Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o odvolaní. Urobil tak však až po takmer troch mesiacoch od doručenia opravného prostriedku, čím opäť spôsobil prieťahy v konaní.

Sťažovateľ namietal, že od podania návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode (18 mesiacov) nebolo vo veci vytýčené žiadne pojednávanie aj napriek jeho „sústavným urgenciám“. Poukazoval na to, že je nútený žiť v domove dôchodcov a nemôže užívať svoj rodinný dom, čím je porušované aj jeho základné právo podľa čl. 21 ods. 1 ústavy. Nápravy uvedeného stavu sa nedomohol ani prostredníctvom orgánov Policajného zboru, a to ani po vydaní predbežného opatrenia.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyhovel jeho sťažnosti a nálezom takto rozhodol: „Ústavný súd konštatuje, že došlo k prieťahom

v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde v Poprade pod č. k. 11 C 278/01 navrhovateľa J. Š. bytom v P. proti M. Š., bytom v P. o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a že boli porušené jeho základné ľudské práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20, ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi majetkovú ujmu vo výške 20.000.-Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy v dôsledku zbytočných prietáhov v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 278/01 (v súčasnosti pod sp. zn. 11 C 479/01).

Vo svojej sťažnosti poukázal aj na porušenie jeho základného práva podľa čl. 21 ods. 1 ústavy. Ústavný súd sa však sťažnosťou zaoberal (v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) len v rozsahu, v akom sťažovateľ vymedzil predmet konania pred ústavným súdom v petite svojej sťažnosti, teda iba pokiaľ ide o namietané porušenie jeho základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy v dôsledku zbytočných prietahov v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 278/01, resp. 11 C 479/01 (obdobne napr. III. ÚS 56/02, III. ÚS 4/03).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 3 ústavy vlastníctvo zaväzuje. Nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Ústavný súd vyzval listom z 25. novembra 2002 okresný súd, aby sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril. Okresný súd vo svojej odpovedi zo 4. decembra 2002 poprel sťažovateľovo tvrdenie o existencii zbytočných prietahov v uvedenom konaní a v stručnosti popísal jeho priebeh, pričom okrem iného uviedol: „(...) Dňa 10. 9. 2002 navrhovateľ (sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom) zobral späť návrh na vydanie predbežného opatrenia (...)“

Skutkové tvrdenia okresného súdu potvrdzuje obsah súdneho spisu okresného súdu týkajúceho sa predmetnej právnej veci, ktorý si ústavný súd nechal predložiť. Z uvedeného spisu jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ sa 27. februára 2001 domáhal návrhom na začatie konania na okresnom súde voporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode. Zákonná sudkyňa previedla spis do registra Nc, pretože išlo o neúplné podanie (5. marca 2001) a 19. marca 2001 vyzval okresný súd sťažovateľa, aby nedostatky návrhu odstránil v lehote 15 dní od doručenia výzvy.

Sťažovateľ požiadal 23. apríla 2001 o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov podania. Svoj návrh doplnil podaním doručeným okresnému súdu 9. mája 2001. Výzvami zo 17. mája 2001 žiadal okresný súd sťažovateľa a zariadenie, v ktorom dočasne býval, o poskytnutie podkladov preukazujúcich majetkové pomery sťažovateľa (výška dôchodku, náklady na bývanie), pretože tento požiadal zároveň s doplnením svojho návrhu o oslobodenie od súdnych poplatkov. Podaním doručeným okresnému súdu 30. mája 2001 doplnil sťažovateľ svoj návrh na začatie konania (rozšíril ho o ďalšie hnutelné veci patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov). Odpoveď na výzvu zo 17. mája 2001 bola okresnému súdu doručená 1. júna 2001. Opatrením predsedu okresného súdu bola 2. júla 2001 predmetná vec pridelená do iného senátu.

Sťažovateľ podal 26. októbra 2001 na okresnom súde návrh na vydanie predbežného opatrenia. Okresný súd vyzval 20. novembra 2001 odporkyňu na vyjadrenie sa k návrhu sťažovateľa, ako aj k jeho návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Vyzval aj sťažovateľa a jeho právnu zástupkyňu na zdokladovanie majetkových pomerov pre účely rozhodovania o oslobodení od súdnych poplatkov. Podaním doručeným okresnému súdu 6. decembra 2001 sa k návrhu sťažovateľa vyjadrila odporkyňa a v ten istý deň predložila súdom požadované podklady aj právna zástupkyňa sťažovateľa. Tá sa v mene sťažovateľa podaním doručeným súdu 9. januára 2002 domáhala urýchlenia postupu v konaní a predložila ďalšie listinné dôkazy vo veci. Uznesením č. k. 11 C 479/01-84 z 31. januára 2002 okresný súd rozhodol, že sťažovateľovi nepriznáva oslobodenie od súdnych poplatkov.

Podaním doručeným okresnému súdu 28. februára 2002 žiadala právna zástupkyňa sťažovateľa urýchliť postup v konaní a zároveň uhradila súdny poplatok za návrh. Zákonná sudkyňa uložila súdnej kancelárii 4. marca 2002 vyzvať sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia. Sťažovateľ poplatok zaplatil 6. marca 2002.

Podaniami doručenými okresnému súdu 3. mája 2002 a 13. mája 2002 právna zástupkyňa sťažovateľa opätovne urgovala urýchlenie postupu v konaní vrátane vydania predbežného opatrenia okresným súdom.

Uznesením č. k. 11 C 479/01-113 z 31. mája 2002 vydal okresný súd vo veci predbežné opatrenie, ktorým uložil odporkyňi umožniť sťažovateľovi užívanie nehnuteľného majetku s príslušenstvom až do právoplatného rozhodnutia o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov v uvedenej veci. Odporkyňa sa 4. júla 2002 proti tomuto rozhodnutiu odvolala.

Zákonná sudkyňa uložila 6. septembra 2002 vyzvať odporkyňu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie, ale vzhľadom na späťvzatie návrhu na vydanie predbežného opatrenia sťažovateľom, ktoré bolo okresnému súdu doručené 10. septembra 2002, už výzva nebola vypravená. Sudkyňa dala 2. októbra 2002 pokyn predložiť spis Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o späťvzatí návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 3 Co 507/02-126 z 31. októbra 2002 pripustil späťvzatie návrhu na vydanie predbežného opatrenia, zrušil uznesenie č. k. 11 C 479/01-113 z 31. mája 2002 a konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia zastavil. Spis bol okresnému súdu vrátený 18. novembra 2002. Zákonná sudkyňa uložila 21. novembra 2002 doručiť uznesenie Krajského súdu v Prešove účastníkom konania.

III.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98). Inými slovami, ak sťažovateľ namietne také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (primerane II. ÚS 70/99).

Ochranu základnému právu sťažovateľa, aby bola jeho vec prerokovaná súdom bez zbytočných prietahov, poskytuje ústava prostredníctvom ustanovenia čl. 48 ods. 2. Sťažovateľ však namietal porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva. K porušeniu tohto základného práva zbytočnými prietahmi v súdnom konaní by mohlo dôjsť v prípade, ak by postup všeobecného súdu v takomto konaní v dôsledku zbytočných prietahov viedol v konečnom dôsledku k zmareniu možnosti poskytnúť efektívnu a účinnú ochranu vlastníckemu právu účastníka konania.

Zo skutočností obsiahnutých v sťažnosti a vo vyjadrení okresného súdu, ako aj z listinných dôkazov obsiahnutých v spise okresného súdu vzťahujúcom sa na uvedenú právnu vec vyplýva, že postup okresného súdu v danej právnej veci nemohol viesť k takémuto následku.

Tento záver možno jednoznačne vyvodiť z okolností uvedeného prípadu, predovšetkým z doterajšej dĺžky konania (necelé dva roky), ale aj zo spôsobu, akým sa ochrany svojich práv domáhal samotný sťažovateľ, ktorého musel okresný súd vyzývať na odstránenie nedostatkov návrhu, neskôr na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia a ktorý po rozhodnutí okresného súdu o predbežnom opatrení z 31. mája 2002 a jeho napadnutí odvolaním odporkyne vzal svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia 10. septembra 2002 späť.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2003